

MANIFEST

AVOCAȚII SPECIALIZAȚI ÎN DREPTUL MUNCII ȘI AL SECURITĂȚII SOCIALE DIN ÎNTREAGA EUROPĂ

SOLICITĂ UNIUNII EUROPENE

SĂ RESPECTE ȘI SĂ PROMOVEZE DREPTURILE SOCIALE FUNDAMENTALE,

ÎN SPECIAL ÎN CEEA CE PRIVEȘTE TOATE MĂSURILE LEGATE DE CRIZĂ

- 1) Criza economică și financiară și consecințele antisociale ale acesteia trebuie privite într-un context mai larg. Învățămintele trase din experiențele celor două războaie mondiale au determinat Organizația Internațională a Muncii să adopte, în 1944, Declarația de la Philadelphia, care specifică în mod explicit că
  - munca nu este o marfă;
  - libertatea de exprimare și libertatea de asociere sunt esențiale pentru un progres durabil;
  - sărăcia de oriunde reprezintă o amenințare la adresa prosperității de peste tot.
- 2) La nivel european, după cel de Al Doilea Război Mondial, termenii acestei declarații au alcătuit piatra de temelie a dreptului european al muncii și al securității sociale și au fost totodată punctul implicit – și adeseori explicit – de pornire în construcția fragilului model social european.
- 3) În discursul său adresat Parlamentului European la data de 14 septembrie 2011, directorul general al OIM, Juan Somavia, a afirmat: *„Respectarea principiilor și drepturilor fundamentale la locul de muncă nu se negociază, nici măcar în vremuri de criză, când se ridică numeroase probleme legate de echitate. Acest lucru este important mai ales în statele nevoite să adopte măsuri de austeritate. Nu putem folosi criza pe post de scuză pentru a ignora standardele în materie de muncă agreeate la nivel internațional.”*
- 4) În cadrul reuniunii miniștrilor Muncii din statele G20, organizată la Paris în perioada 26–27 septembrie 2011, „promovarea aplicării efective a drepturilor muncii și securității sociale și asigurarea respectării principiilor și drepturilor fundamentale la locul de muncă” a reprezentat una dintre recomandările-cheie¹, sprijinite ulterior în Declarația șefilor de stat și de guvern din statele G20 adoptată la summitul desfășurat la Cannes în perioada 3–4 noiembrie 2011² (G20 2011b).

---

¹ http://www.ilo.org/global/about-the-ilo/how-the-ilo-works/multilateral-system/g20/WCMS_164260/lang--fr/index.htm

² <http://www.g20-g8.com/g8-g20/g20/english/for-the-press/news-releases/cannes-summit-final-declaration.1557.html>

5) În concluziile summitului G20 organizat la Guadalajara, în Mexic, în 17-18 mai 2012, miniștrii Muncii au declarat că „în opinia noastră, creșterea economică ar trebui să se bazeze pe locuri de muncă de calitate, adică pe locuri de muncă oferite pe piața oficială a muncii, care să asigure protecție socială, venituri decente și protecția deplină a drepturilor lucrătorilor“. Miniștrii au reafirmat „importanța coerenței politice dintre creștere și ocuparea forței de muncă, precum și dintre politicile macroeconomice și de ocupare a forței de muncă la nivel național și internațional“.³

6) Realitatea ne-a arătat, însă, că, de la sfârșitul anului 2008, de când s-a declanșat criza economică,

- autoritățile publice naționale și europene și organele legislative naționale au adoptat o serie de măsuri menite să sporească flexibilitatea companiilor, măsuri care au inclus și modificări ale legislației muncii,
- în unele cazuri, au fost inițiate reforme generale ale legislației muncii, înainte de declanșarea crizei economice, cu obiectivul declarat de „modernizare“ a acesteia,
- în unele state, schimbarea guvernelor a dus la accelerarea modificărilor drastice operate în legislația muncii, iar aceste modificări au fost realizate uneori fără consultarea prealabilă a partenerilor sociali, în special a sindicatelor,
- în alte cazuri, reformele structurale au fost solicitate sau le-au fost impuse statelor membre de către „Troica“ alcătuită din Fondul Monetar Internațional (FMI) și din cele două instituții ale UE, Comisia Europeană și Banca Centrală Europeană (BCE).

Aceste măsuri, departe de a rezolva criza economică și financiară, au înrăutățit-o și amenință acum viabilitatea nu doar a Europei sociale, ci și a proiectului mai vast de integrare economică și politică europeană.

7) Avocații specializați în dreptul muncii și securității sociale semnatari ai acestei declarații își exprimă profunda preocupare cu privire la măsurile adoptate și la consecințele acestora în ceea ce privește evoluțiile recente – și interconectate – de la nivel juridic, economic și politic din cadrul UE:

- Actuala criză economică și financiară supune lucrătorii și drepturile lucrătorilor din numeroase țări la o mare presiune;
- Practicile de negociere colectivă nu doar că sunt subminate, dar a fost lansat și un atac sistematic împotriva negocierilor colective, vizând distrugerea instituțiilor, a mecanismelor și a principiilor fundamentale ale acestora (de pildă, prin introducerea interzicerii negocierilor sectoriale, prin posibilitatea abaterilor negative de la standardele minime convenite la nivel colectiv pentru contractele de muncă individuale etc.);
- Troica impune unor state membre o dereglementare importantă și uneori dramatică a pieței muncii și a sistemelor de protecție socială ale acestora, ceea ce duce la o slăbire a forței sindicatelor, la relații de muncă tot mai precare, la insecuritate și șomaj ridicat, la sărăcie și tulburări sociale;

---

³ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/131076.pdf

- Astfel de măsuri drastice de austeritate au drept consecință respingerea ideii Europei unite și a valorilor europene, precum și creșterea xenofobiei, în special împotriva minorităților, și pun în pericol pacea de pe continent.
- 8) Avocații specializați în dreptul muncii și securității sociale semnatarii ai acestei declarații îndeamnă, prin urmare, Uniunea Europeană și instituțiile sale să respecte și să promoveze:
- valorile consacrate în Tratatul de la Lisabona: „respectarea demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept precum și respectarea drepturilor omului“ (articolul 2 TUE),
  - obligația de a acționa „pentru dezvoltarea durabilă a Europei, întemeiată pe o creștere economică echilibrată și pe stabilitatea prețurilor, pe o economie socială de piață cu grad ridicat de competitivitate, care tinde spre ocuparea deplină a forței de muncă și spre progres social, precum și pe un nivel înalt de protecție și de îmbunătățire a calității mediului“ [articolul 3 alin. (3) TUE],
  - drepturile sociale fundamentale garantate prin Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, având caracter juridic obligatoriu [art. 51 alin. (1) CDFUE], în special dreptul la negocieri și acțiuni colective, interpretat conform Convențiilor OIM respective ratificate de toate statele membre ale UE (articolul 53 CDFUE), protecția în cazul concedierilor nejustificate și asigurări sociale și asistență socială.
- 9) Semnatarii îndeamnă șefii de stat și de guvern, în calitatea lor de membri ai unei instituții europene, „Consiliul European“, să garanteze, într-o manieră clară și fără echivoc, cadrul obligatoriu din punct de vedere juridic și, în special, promovarea drepturilor sociale fundamentale ale lucrătorilor și ale reprezentanților acestora.
- 10) În special, drepturile sociale fundamentale ale lucrătorilor și ale reprezentanților acestora nu ar trebui subordonate nici pieței interne libere și legii concurenței, nici măsurilor de austeritate, care decurg fie din politicile fiscale, fie din mecanismele de ajutor financiar; aceste drepturi sociale fundamentale ar trebui, dimpotrivă, să fie pe deplin recunoscute drept condiții prealabile necesare pentru o dezvoltare economică și socială corectă și durabilă și pentru progresul Uniunii Europene și al statelor sale membre. Standardele ridicate din domeniul muncii și al securității sociale joacă un rol crucial în reechilibrarea economiilor, sprijinirea veniturilor și încurajarea capacităților de investiții.
- 11) Actuala Comisie Europeană, alături de Troica, nu respectă în prezent elementele fundamentale ale modelului social european și spiritul Declarației de la Philadelphia. Ca atare, modelul social este supus – într-o tăcere aproape deplină – deconstrucției și, posibil, distrugerii ulterioare. Dacă modelul social european dă greș, cum va mai putea reuși proiectul european în totalitatea sa?
- 12) Semnatarii prezentei proclamații se opun atât acestei atitudini, cât și măsurilor corolare. Îndemnăm Uniunea Europeană și instituțiile sale să revină la respectarea deplină a obligațiilor legale care le revin și a obiectivelor politice pe care și le-au propus și să își asume răspunderea pentru o Europă socială durabilă.

Ianuarie 2013